

Renesance subsidiárních smluv v EU?

2021-2022

Původní subsidiární smlouvy EHS

- Základní znak: **Doplňková právní úprava** institutů, **které nespádají do pravomoci EHS (EU)** (čl. 293 SES)
 - oblast mezinárodního práva soukromého a procesního
 - (Schengenské dohody)
 - tedy: **na úrovni sekundárního práva**
- Důvod: integrace zasahuje svými důsledky i do oblastí mimo pravomoci EHS (EU) – proto **řešení cestou komplementárního použití mezinárodního práva**
- smlouvy nezasahují do práva EHS (EU), jen ho doplňují
- nevypůjčují si orgány EHS (EU), nezasahují do fungování orgánů (kromě fakultativního výkladu úmluv o MPS Soudním dvorem – řešeno dodatkovým protokolem)

The diagram consists of two overlapping ovals. The larger oval on the left is red and contains the text 'PRÁVO EHS (ES/EU)'. The smaller oval on the right is yellow and contains the text 'Subsidiární smlouvy'. The two ovals overlap on their right and left sides respectively.

**PRÁVO EHS
(ES/EU)**

**Subsidiární
smlouvy**

Zánik původních subsidiárních smluv

- důvod existence subsidiárních smluv zaniká: rozšíření pravomocí ES – uplatní se běžné sekundární právo (zpravidla nařízení)
- čl. 293 do SFEU nepřevzat
- **Dánsko - MPS: dodnes závazek na bázi mezinárodního práva (nikoli práva ES/EU)**
= oddělení roviny práva ES/EU (subordinační – s donucovacím mechanismem) a roviny mezinárodního práva (koordinační)

Nově: uzavřené mezinárodní smlouvy mezi členskými státy EU

- jiné funkce než bývalé subsidiární smlouvy
- nepředstavují doplnění („nastavení“) sekundárního práva EU, ale zásahy do práva primárního

Smlouva o stabilitě, ... - 1

- **Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v HMU: uzavřená smlouva – jen členové EU**
- smlouva je formálně jen běžnou mezinárodní smlouvou a nemá být součástí práva EU
- úzká návaznost na právo EU v preambuli
- čl. 7: zasahuje do institucí EU (rozhodování Komise podle čl. 126 SFEU – přímý vliv na mechanismus fungování Komise)

Smlouva o stabilitě, ... - 2

- čl. 8: vzájemné žaloby členských států k Soudnímu dvoru EU při nedodržování Smlouvy
 - rozšíření aktivní legitimace členských států oproti SFEU (v některých případech povinnost podat žalobu)
 - řízení podle SFEU
 - ukládání pokut Soudním dvorem
 - Komise se neúčastní
- Pravomoc Soudního dvora založena na bázi čl. 273 SFEU (rozhodčí soud)
- Je to doplnění, tedy zásah do SFEU, tedy fakticky **změna primárního práva EU** bez dodržení předepsaných procedur (čl. 48 SEU)

Smlouva o stabilitě, ... - 3

- Smlouva stanoví vlastní **mechanismus vynucování** pomocí Soudního dvora, tedy orgánu EU
- dochází k **subordinaci členských států** mechanismu Smlouvy, který má nové významné nadstátní pravomoci
- změna primárního práva standardním způsobem nemožná – nesouhlasí všechny členské státy, problémy s procedurou (Konvent)

Smlouva o stabilitě, ... - 4

Dohoda o Jednotném patentovém soudu - 1

- opět uzavřená smlouva – jen členové EU
- v preambuli těsná návaznost na právní a institucionální systém EU
- Nový soud **není soudem EU** – je to **mezinárodní soud** s postavením soudu **vnitrostátního** pro každý členský stát – součást jeho národní soudní soustavy

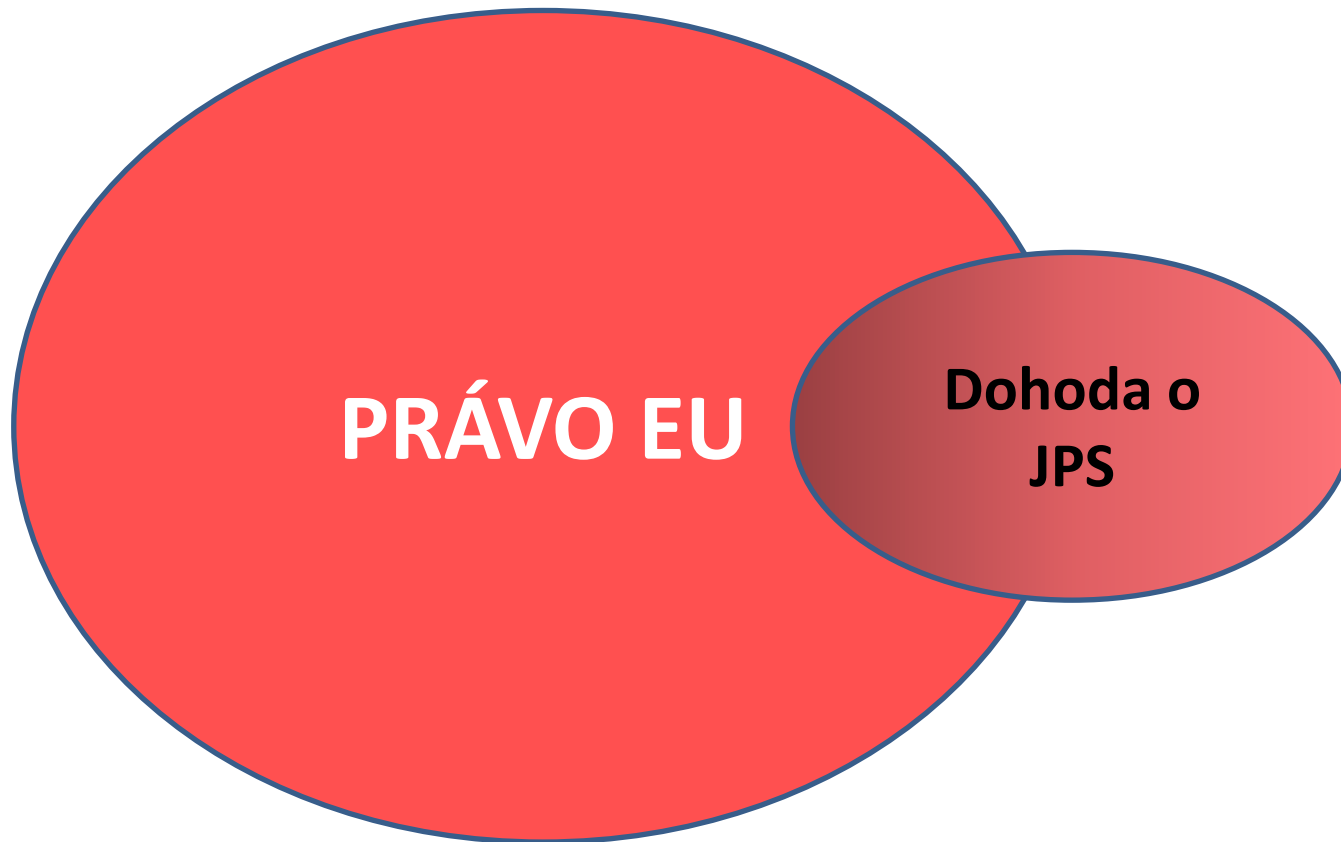
Dohoda o Jednotném patentovém soudu - 2

- povinnost respektovat přednost práva EU
- respektování pravomoci Soudního dvora u předběžných otázek
- odpovědnost za škodu způsobenou porušením práva EU (Francovich)
- vynucování vůči členským státům – podle čl. 258 – 260 SFEU
- přičitatelnost chování soudu jednotlivým členským státům (odvolací soud: všem)

Dohoda o Jednotném patentovém soudu - 3

- opět silný prvek **subordinace** členských států v rámci mechanismu odpovědnosti stanoveném Dohodou
- sankcionuje EU

Dohoda o Jednotném patentovém soudu

Specifika oproti „obyčejným“ mezinárodním smlouvám

- členské státy
 - přenášejí nové svrchované pravomoci na jiné subjekty,
 - podřizují se novým sankcím
 - jejich postavení je podřízeno
- Tyto smlouvy zavádějí subordinaci smluvních stran Evropské unii nebo vlastnímu systému

Nové subsidiární smlouvy?

- **NE.** Zavádějí změny a doplňky **primárního práva EU.**
- Do mezinárodně právního instrumentu je „vpašován“ **princip subordinace** (podobně jako do smluv primárního práva EU) – **uplatní se donucovací mechanismus EU vůči členským státům.**
- Ústavní schvalování v ČR: podle čl. 10a Ústavy